

σύγχρονο

ΦάσμαGroup
προπαρασκευή για
Α.Ε.Ι. & Τ.Ε.Ι.

μαθητικό φροντιστήριο

25 ^{ης} Μαρτίου 111	ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗ	☎ 210. 50.20.990 - 50.27.990
25 ^{ης} Μαρτίου 74	ΠΛΑΤΕΙΑ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗΣ	☎ 210.50.60.845 - 50.50.658
Γραβιάς 85	ΚΗΠΟΥΠΟΛΗ	☎ 210.50.51.557 - 50.56.256
Πρωτεσιλάου 63	ΠΛ. ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ - ΙΛΙΟΝ	☎ 210.26.32.505 - 26.32.507

Μάθημα : ΑΡΧΑΙΑ ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Καθηγητής : ΟΜΑΔΑ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΩΝ ΦΑΣΜΑ

Τάξη : Γ΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

Ημερομηνία :

Όνοματεπώνυμο :

Α. ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ, ΠΟΛΙΤΙΚΑ

απόσπασμα α΄ (Γ 1, 1-2)

Τῷ περὶ πολιτείας ἐπισκοποῦντι, καὶ τίς ἐκάστη καὶ ποία τις, σχεδὸν πρώτη σκέψις περὶ πόλεως ἰδεῖν, τί ποτέ ἐστιν ἡ πόλις. Νῦν γὰρ ἀμφισβητοῦσιν, οἱ μὲν φάσκοντες τὴν πόλιν πεπραχέναι τὴν πρᾶξιν, οἱ δ' οὐ τὴν πόλιν ἀλλὰ τὴν ὀλιγαρχίαν ἢ τὸν τύραννον· τοῦ δὲ πολιτικοῦ καὶ τοῦ νομοθέτου πᾶσαν ὀρῶμεν τὴν πραγματείαν οὔσαν περὶ πόλιν, ἢ δὲ πολιτεία τῶν τὴν πόλιν οἰκούντων ἐστὶ τάξις τις. Ἐπεὶ δ' ἡ πόλις τῶν συγκειμένων, καθάπερ ἄλλο τι τῶν ὄλων μὲν συνεστώτων δ' ἐκ πολλῶν μορίων, δῆλον ὅτι πρότερον ὁ πολίτης ζητητέος· ἢ γὰρ πόλις πολιτῶν τι πληθός ἐστιν. Ὡστε τίνα χρὴ καλεῖν πολίτην καὶ τίς ὁ πολίτης ἐστὶ σκεπτέον. Καὶ γὰρ ὁ πολίτης ἀμφισβητεῖται πολλάκις· οὐ γὰρ τὸν αὐτὸν ὁμολογοῦσι πάντες εἶναι πολίτην· ἔστι γὰρ τις ὃς ἐν δημοκρατία πολίτης ὢν ἐν ὀλιγαρχίᾳ πολλάκις οὐκ ἔστι πολίτης.

απόσπασμα β΄ (Γ 1, 3-4/ 6/ 12)

Ὁ πολίτης οὐ τῷ οἰκεῖν που πολίτης ἐστίν (καὶ γὰρ μέτοικοι καὶ δοῦλοι κοινωνοῦσι τῆς οἰκίσεως), οὐδ' οἱ τῶν δικαίων μετέχοντες οὕτως ὥστε καὶ

δίκην ὑπέχειν καὶ δικάζεσθαι (τοῦτο γὰρ ὑπάρχει καὶ τοῖς ἀπὸ συμβόλων κοινωνοῦσιν)... πολίτης δ' ἀπλῶς οὐδενὶ τῶν ἄλλων ὀρίζεται μᾶλλον ἢ τῷ μετέχειν κρίσεως καὶ ἀρχῆς. ... Τίς μὲν οὖν ἔστιν ὁ πολίτης, ἐκ τούτων φανερόν· ὧ γὰρ ἐξουσία κοινωνεῖν ἀρχῆς βουλευτικῆς καὶ κριτικῆς, πολίτην ἤδη λέγομεν εἶναι ταύτης τῆς πόλεως, πόλιν δὲ τὸ τῶν τοιούτων πλῆθος ἰκανὸν πρὸς αὐτάρκειαν ζωῆς, ὡς ἀπλῶς εἶπεῖν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A.1 Να χαρακτηριστούν οι παρακάτω προτάσεις Σωστές ή Λανθασμένες ανάλογα με το περιεχόμενο των δοθέντων αποσπασμάτων.

1. Η μελέτη της πόλης προϋποθέτει την μελέτη του πολίτη.
2. Υπάρχει ομοφωνία για το ποιος έχει την ευθύνη μιας πολιτικής πράξης.
3. Η πόλη ανήκει στην κατηγορία των σύνθετων πραγμάτων, όπως όλα τα πράγματα που το καθένα είναι ένα όλον και αποτελείται από μέρη.
4. Η πρόταση «οὐκ ἔστι πολίτης» προσδιορίζει την λέξη «δημοκρατία».
5. Οι μέτοικοι και οι δούλοι μπορούν να χαρακτηριστούν πολίτες μιας πόλης επειδή κατοικούν σε ένα συγκεκριμένο τόπο.

(μονάδες 5)

A.2 Να καταγράψετε τους λόγους για τους οποίους ο Αριστοτέλης θεωρεί ότι πρέπει να διερευνηθεί το περιεχόμενο των εννοιών πόλις και πολίτης σε σχέση με το πολίτευμα. (α' απόσπασμα)

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

B1. *Nῦν γὰρ ἀμφισβητοῦσιν, οἱ μὲν φάσκοντες τὴν πόλιν πεπραχέναι τὴν πρᾶξιν, οἱ δ' οὐ τὴν πόλιν ἀλλὰ τὴν ὀλιγαρχίαν ἢ τὸν τύραννον: Σε ποια διχογνωμία σχετικά με τὴν πόλιν ἀναφέρεται ὁ φιλόσοφος καὶ ποιο ιστορικό γεγονός τεκμηριώνει τὴν ἀποψή του;*

Μονάδες 10

B2. Καὶ γὰρ ὁ πολίτης ἀμφισβητεῖται πολλάκις· οὐ γὰρ τὸν αὐτὸν ὁμολογοῦσι πάντες εἶναι πολίτην· ἔστι γὰρ τις ὃς ἐν δημοκρατίᾳ πολίτης ὢν ἐν ὀλιγαρχίᾳ πολλάκις οὐκ ἔστι πολίτης... πολίτης δ' ἀπλῶς οὐδενὶ τῶν ἄλλων ὀρίζεται μᾶλλον ἢ τῶ μετέχειν κρίσεως καὶ ἀρχῆς... ᾧ γὰρ ἐξουσία κοινωνεῖν ἀρχῆς βουλευτικῆς καὶ κριτικῆς, πολίτην ἤδη λέγομεν εἶναι ταύτης τῆς πόλεως: ποιο πρόβλημα εντοπίζει ο Αριστοτέλης σχετικά με το περιεχόμενο της έννοιας του πολίτη και πώς το δικαιολογεῖ; Να εξηγήσετε με βάση τα παραπάνω τον επίσημο ορισμό του πολίτη και να εξηγήσετε τα ουσιώδη κριτήρια με τα οποία οριοθετεῖ την ταυτότητά του.

Μονάδες 10

B.3 ...ἢ γὰρ πόλις πολιτῶν τι πλῆθος ἐστίν... πόλιν δὲ τὸ τῶν τοιούτων πλῆθος ἰκανὸν πρὸς αὐτάρκειαν ζωῆς, ὡς ἀπλῶς εἰπεῖν: παρακολουθώντας τον συλλογισμό του φιλοσόφου να συγκρίνετε τον ορισμό της πόλεως που δίνεται στο πρωτότυπο κείμενο και στο μεταφρασμένο απόσπασμα και να συνθέσετε ένα κείμενο στο οποίο θα αναλύεται τι είναι πόλις σύμφωνα με τον Αριστοτέλη:

Η κοινωνική οντότητα που προήλθε από τη συνένωση περισσότερων χωριῶν είναι η πόλη, μια κοινωνική οντότητα τέλεια, που μπορούμε να πούμε ότι πέτυχε τελικά την ύψιστη αὐτάρκεια· συγκροτήθηκε για να διασφαλίζει τη ζωή, στην πραγματικότητα ὁμως υπάρχει για να εξασφαλίζει την καλή ζωή. Η πόλη, επομένως, είναι κάτι που ἤρθε στην ὑπαρξη εκ φύσεως, ὅπως ακριβῶς και οι πρώτες κοινωνικές οντότητες, αφού αυτή είναι το τέλος εκείνων κι αφού αυτό που λέμε φύση ενός πράγματος δεν είναι παρά η μορφή που αυτό έχει κατά τη στιγμή της τελείωσης, της ολοκλήρωσής του: αυτό δεν λέμε, πράγματι, πως είναι τελικά η φύση του κάθε πράγματος, π.χ. του ανθρώπου, του αλόγου ἢ του σπιτιού, η μορφή δηλαδή που το κάθε πράγμα έχει όταν ολοκληρωθεί η εξελικτική του πορεία; Επίσης: Ο τελικός λόγος για τον οποίο υπάρχει ένα πράγμα είναι κάτι το ἔξοχο, και η αὐτάρκεια είναι τελικός στόχος και, ἄρα, κάτι το ἔξοχο.

Αριστοτέλης, Πολιτικά, Α2, 5-6

Μονάδες 10

B4. Να χαρακτηρίσετε καθεμιά από τις παρακάτω φράσεις «Σωστή» ή «Λανθασμένη».

1. Η απόκτηση των αρετών δεν είναι αποκλειστικά προσωπική υπόθεση, αλλά αφορά και την πόλη.
2. Στα Ηθικά Νικομάχεια δεν περιλαμβάνονται θέματα παιδείας και εκπαίδευσης.
3. Η πόλις είναι κοινότητα που την αποτελούν κυβερνώντες και κυβερνώμενοι.
4. Η αρχαία ελληνική λέξη πόλις έχει διαφορετική σημασία από τη νεοελληνική λέξη κράτος.
5. Η ευδαιμονία δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς την αυτάρκεια.

Μονάδες 10

B.5 α. κριτική, συμβόλων: οι παραπάνω λέξεις χρησιμοποιούνται σήμερα με διαφορετική σημασία από αυτήν που έχουν στο κείμενο. Σχηματίστε μία πρόταση για καθεμιά από αυτές, ώστε να φαίνεται η σημερινή σημασία της. (μονάδες 5)

β. Να γράψετε από ένα ομόρριζο στα νέα ελληνικά (απλό ή σύνθετο) χρησιμοποιώντας τις παραγωγικές καταλήξεις που δίνονται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

δοκοῦντος: -ιμος
καλουμένη: -ση
ίδεῖν: -η
πεπραχέναι: -κός
οἰκούντων: -ος

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

Φιλοσοφούμεν γνησίως τε καὶ ἰκανῶς...